

Samråd i Folketingets Energi-, Forsynings- og Klima- udvalg den 7. november vedr. PSO-løsningen

Samrådsspørgsmål A og B

I Folketingets Energi-, Forsynings- og Klimaudvalg har Søren Egge Rasmussen og Christian Poll stillet ministeren følgende samrådspørgsmål A og B:

Samrådsspørgsmål A:

”Ministeren bedes redegøre for, om regeringen har sikret sig, at den indgåede PSO-aftale ikke strider mod EU-retten og herunder kommentere påstanden om, at aftalen indebærer ulovlig statsstøtte, således som det kommer til udtryk i kronikkerne i Ingeniøren den 17. november 2016: ”Omlægning af PSO er statstilskud til elproduktion” og den 21. november 2016: ”PSO på finansloven gør den grønne omstilling dyrere” (<https://ing.dk/artikel/kronik-omlaegning-pso-statstilskud-elproduktion-188377> og <https://ing.dk/artikel/kronik-pso-paa-finansloven-goer-groenne-omstilling-dyrere-188449>).

Samrådsspørgsmål B

Ministeren bedes redegøre for, hvad den danske tilslutning til Paris-aftalen indebærer i forhold til klimaaftalens forpligtelse om, at landenes klimainsats skal være stigende over tid (ideen om ”no back-sliding”; at det ikke kun er reduktionerne, der skal være større, men også indsatsen – ”the effort”). Ministeren bedes herunder redegøre for PSO-aftalens effekter i forhold til ”no back-sliding”.

Energi-,
Forsynings-
og
Klimamini-
steriet

Stormgade
2-6
1470 Køben-
havn K

Ministerens svartale:

Indledning

Jeg vil gerne starte med at takke for de stillede spørgsmål, som jeg på bedste vis vil forsøge at besvare i det følgende.

Lad mig starte med besvarelsen af samrådsspørgsmål A.

Svar på spørgsmål A

Som det er udvalget bekendt, har Kommissionen vurderet, at det nuværende danske PSO-system potentielt ikke er foreneligt med traktaten, da det diskriminerer udenlandske VE-producenter. Det har således været en bunden opgave for regeringen at finde en løsning på Kommissionens kritik.

Der blev i 2014 fundet en midlertidig løsning, der gælder for 2015 og 2016. Der har derfor været behov for at finde en langsigtet løsning, således at der fortsat kan blive udbetalt støtte efter den 1. januar 2017.

Der har derfor siden 2014 været en løbende dialog med Kommissionen om, hvordan det danske PSO-system – og dermed finansieringen af støtte til vedvarende energi – fremadrettet kunne bringes i overensstemmelse med EU-traktatens artikel 30 og 110.

Der har fra Kommissionens side i denne proces været peget på flere mulige løsninger, som kunne anvendes. Disse løsninger har alle væ-

ret vurderet og indgået i arbejdet med at finde en dansk løsning. Helt konkret er der tale om følgende fire mulige løsninger:

- Åbning af PSO-støtteordninger over for udlandet
- Finanslovfinansiering
- VE-certifikatmarked
- Enhedsgebyr differentieret på spændingsniveau

De analyserede modeller er alle udtryk for forskellige måder at finansiere VE-produktion på. Alle løsningsmodeller er løsninger, som Kommissionen har accepteret i relation til andre EU-landes støttesystemer.

Energiforligskredsen har ligeledes været inddraget i hele processen og de forskellige løsningsmodellen er forelagt for energiforligskredsen tilbage i foråret 2015.

Finanslovsløsningen

Med PSO-aftalen fra den 17. november har vi fået løst det presserende problem, idet PSO-systemet gradvist udfases og udgifterne til vedvarende energi fremadrettet afholdes over finansloven. Jeg er meget glad for, at vi fik indgået en god aftale med et bredt flertal af partier.

Med en finanslovsløsning fjernes grundlaget for Kommissionens kritik én gang for alle, fordi koblingen fjernes mellem på den ene side udgifter til VE-støtte og på den anden side indtægter fra PSO-tariffen på elforbruget. En finanslovsløsning betyder derfor, at dis-

krimationen af elproduktion baseret på VE fra udenlandske producenter i traktatens forstand fjernes.

Dertil har analyser fra De Økonomisk Vismænd samt Afgifts- og tilskudsanalysen om PSO-afgiften, som blev offentliggjort i foråret 2016, vist meget tydeligt, at der ville være store samfundsøkonomiske gevinster forbundet med at afskaffe den dyre og ineffektive PSO-afgift og omlægge finansieringen af støtte til vedvarende energi til finansloven.

Vi har fra politisk side valgt en finanslovs-løsning af flere årsager.

For det første indebærer løsningen samfundsøkonomiske gevinster. Det skyldes, at de forvridende effekter i skattesystemet samlet set formindskes, hvis PSO-opkrævningen forsvinder, og personbeskattningen stiger.

For det andet vil husholdninger og virksomheder få lavere udgifter til elforbruget, når PSO-tariffen fjernes. Husholdningerne vil få en lempelse på ca. 10 pct., mens erhvervslivet vil få en lempelse på ca. 25 pct. Det skønnes derved, at nogle grupper af erhverv vil få nogle af EU's laveste elpriser på niveau med vores nabolande som Sverige, Finland og Norge.

For det tredje vil lavere afgifter på el fremme den elektrificering, som er nødvendig for den grønne omstilling af energisystemet. Det vil f.eks. blive mere fordelagtigt at bruge eldrevne varmepumper til opvarmning i stedet for oliefyr i husholdningerne, end det er tilfældet i dag.

Godkendelse af Kommissionen

Den danske PSO-løsning forudsætter godkendelse fra Kommissionen.

Der har siden foråret pågået uformelle drøftelser med Kommissionen om den aftalte PSO-løsning. Disse kontakter har haft til formål at opnå en fælles forståelse med Kommissionen om de nærmere vilkår i den aftalte PSO-løsning.

Kommissionen har i denne proces givet udtryk for, at hvis Danmark fremover finansierer VE-ordninger via finansloven, vil der i relation til finansieringselementet – og den potentielle diskrimination – ikke være et traktatmæssigt og statsstøtteretligt problem.

Kommissionen har således ikke stillet spørgsmålstejn ved finanslovsdelen, men har alene koncentreret sig om den femårige periode, hvor PSO-systemet opretholdes og gradvis udfases til finansloven, og hvor der stadig vil være potentiel diskrimination af udenlandske VE-producenter.

Denne del forventes Danmark at kunne kompensere for med allerede planlagte, men ikke godkendte infrastrukturudbygninger, dvs. el-forbindelser til vores nabolande. Der er derfor intet i dialogen med Kommissionen som peger på, at den aftalte PSO-model er i strid med EU-reglerne.

Så i forhold til spørgsmålet: Regeringen har gennem dialog med Kommissionen gjort sit til at sikre, at den indgåede PSO-aftale ikke

strider mod EU-retten, og at der dermed ikke kommer til at blive ud-betalt ulovligt statsstøtte.

EU's Vinterpakke

Dertil vil jeg gerne kommentere på sammenhængen med EU's Vinterpakke.

Kommissionen har den 30. november 2016 præsenteret et forslag til et revideret VE-direktiv, hvori Kommissionen bl.a. lægger op til, at alle medlemsstater skal åbne en mindre del af støtten op for VE-producenter i andre lande.

For det første er det vigtigt at holde sig for øje, at der er tale om et forslag, som først skal forhandles på plads med både Rådet og Europa-Parlamentet.

For det andet – og nok det mest vigtige – bør det holdes for øje, at Kommissionens forslag intet har med PSO-aftalen at gøre. Det er derfor vigtigt at holde disse to ting adskilt.

Et muligt åbningskrav ændrer ikke på, hvordan vi fremover i Danmark vælger at finansiere støtten til vedvarende energi – og derved om det skal ske via finansloven eller ej.

Regeringen mener fortsat, at en finanslovs-løsning er den bedste løsning for Danmark. Dette gælder uanset, om vi i fremtiden af egen fri vilje eller på baggrund af et krav fra Kommissionen skal åbne vores VE-støtte for producenter i andre lande.

Der er således ingen modsætning mellem eventuelt at åbne støtte for udlandet og at finansiere støtten til VE over finansloven.

Kommissionens ræsonnement med åbningskravet er samarbejde om udbygningen af VE. Samarbejde kan være med til at sikre en omkostningseffektiv VE-udbygning, idet VE-ressourcerne i Europa således kan blive udnyttet bedre.

Det giver i sig selv ret god mening. Det er da også dette ræsonnement, der har ligget bag vores engagement i det såkaldte Nordsø-samarbejde, nemlig at undersøge, om vi kan bygge billigere havvind ved at samarbejde. Dette dog af frivillighedens vej.

Hvis støttesystemerne i Europa åbnes, vil det også betyde, at udenlandske VE-producenter kan få adgang til en del af de danske støttekroner, hvis de er mere konkurrencedygtige end danske VE-producenter. På samme måde kan danske producenter få del i udenlandske støttekroner, hvis de er mere konkurrencedygtige.

Vi har for eksempel lige set, at en dansk VE-producent har vundet samtlige megawatt, som Tyskland havde åbnet op for i det dansk-tyske solcellepilotudbud. Dvs. i dette tilfælde vil Tyskland finansiere solcelleprojekter i Danmark, fordi de danske VE-projekter har vist sig at være mere konkurrencedygtige end producenter syd for grænsen.

Forhandlingerne om Kommissionens forslag til et VE-direktiv skal nu igangsættes. I den forbindelse skal vi i gang med at se nærmere på hele Kommissionens omfattende Vinterpakke, som de har præsenteret den 30. november. Og på den baggrund skal vi danne os en

holdning til de enkelte elementer i pakken, herunder til det omtalte forslag om et åbningskrav i VE-direktivet.

Taget i betragtning af, at støtten til VE generelt ligger på et højt niveau, tror jeg dog, at det for mange lande fortsat vil være politisk følsomt at skulle sende VE-støtte over grænser. Derfor tror jeg, at vi får nogle vanskelige diskussioner på dette punkt.

Svar på Spørgsmål B

Jeg vil nu gå over til besvarelsen af samrådsspørgsmål B.

I Parisaftalen indgår princippet om ”no back-sliding”. Det betyder, at de nye reduktionsbidrag, som parterne indmelder til Parisaftalen, ikke må være mindre ambitiøse end parternes hidtidige reduktionsbidrag.

Danmark støtter fuldt op om Parisaftalen og princippet om ”no back-sliding”. Det er nemlig afgørende for, at parterne løbende øger deres ambitionsniveau, så vi når Parisaftalens målsætning om at holde den globale temperaturstigning under 2 grader og opfordring om at holde den under 1,5 grader.

EU og dets medlemsstater, herunder Danmark, har besluttet at opfylde deres reduktionsforpligtelse til Parisaftalen i fællesskab, og har indmeldt et mål om mindst 40 pct. reduktion i 2030 i forhold til 1990.

Der er ikke nogen direkte sammenhæng mellem PSO-aftalen og princippet om ”no back-sliding”. Selvom PSO-aftalen måtte medføre en begrænset merudledning uden for kvotesystemet, så er det afgø-

rende, at EU's samlede mål bliver mere ambitiøst end det foregående, når Danmark og EU igen melder et reduktionsbidrag ind til FN.

En omlægning af PSO-udgifterne til finansloven vil medføre billigere el. Der må således forventes en stigning i elforbruget i Danmark og dermed øget dansk elproduktion og dermed også en øget CO₂-udledning, fordi hele vores elproduktion endnu ikke er fuldstændig grøn.

Man skal dog huske på, at stigningen i elforbruget og dermed CO₂-udledningen vil være omfattet af det europæiske kvotesystem. En stigning i dansk udledning vil dermed på sigt medføre et fald et andet sted i EU. Sådan fungerer kvotesystemet principielt, og der er derfor på lang sigt ingen global klimaeffekt ved øget elforbrug i Danmark. Tværtimod vil PSO-aftalen på lang sigt have en positiv global klimaeffekt, fordi aftalen nedbringer udledningerne i de ikke-kvotebelagte sektorer.

Det skyldes, at afskaffelsen af PSO-afgiften vil gøre el billigere og mere attraktivt at bruge i flere dele af samfundet som landbrug, transport og bygninger (til varmepumper eksempelvis), så PSO-afskaffelsen vil have en positiv klimagevinst på disse områder, hvor CO₂-udledningen vil falde en smule.

Regeringen har i sit regeringsgrundlag bl.a. meldt ud, at Danmark er parat til at påtage sig et ambitiøst 2030 mål for reduktion af udledninger uden for kvotesystemet og fastsat et mål for vedvarende energi på 50 pct. i 2030.

Danmark lever således op til sine forpligtelser under Parisaftalen om at levere konkrete reduktioner samt føre en ambitiøs klima- og energipolitik.

Tak for ordet.